

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/249/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413202933
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4413202933.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: BORAX REAL, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Ľ. Štúra 17, IČO: 34 143 904, zast. JUDr. Richard Schwarz, advokát so sídlom Bratislava, Dunajská 1, proti žalovaným: 1.) X. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., C. XXE, právne zastúpená X.) L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. B., C. XXE, obaja zastúpený Mgr. Štefanom Slováčikom, advokátom so sídlom Nitra, Mostná 46 o zaplatenie sumy 5.152,88 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej v 1.rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 09.mája 2018 č.k. 9C/160/2013-333, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie mení takto :

Žalovaný v 2. rade je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.152,88 euro s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 06. 02. 2013 do zaplatenia do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania voči žalovanému v 2. rade v celom rozsahu.

Žalobu voči žalovanej v 1. rade zamietá.

Žalovanej v 1. rade priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.152,88 eura, s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 06.02.2013 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 420, ods. 1,2,3, § 422 ods. 1,2, § 517 ods. 1,2 OZ, ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodne podaná.

2. V rozhodnutí poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej v 1.rade zaplatenia sumy 5.152,88 eura s prísl. titulom náhrady škody podľa § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nasl., z dôvodu, že maloletý L., syn žalovanej, dňa 08.07.2012 spôsobil škodu na motorovom vozidle žalobcu zn. V. Yaris, EČ: SA L., vo výške 3.712,88 eura. Uviedol, že trestné konanie bolo vedené na Okresnom riaditeľstve PZ Nové Zámky, pod č. ČVS: ORP-786/NZ-NZ-2012, pričom trestné stíhanie uznesením zo dňa 30.12.2012 zastavené z dôvodu maloletosti syna žalovanej . V tejto súvislosti zdôraznil, že za konanie syna ako maloletého dieťaťa zodpovedá zákonný zástupca, v danom prípade matka maloletého dieťaťa. Považoval za preukázané, že žalobcovi vznikla v dôsledku požiaru škoda na motorovom vozidle vo výške 3.712,88 eura . Titulom náhrady škody žalobca uplatnil aj sumu 1.440,-eur, ktorú uhradil spoločnosti SLOVAKIA GROUP SK, s.r.o., so sídlom v Bratislave ako požičovné, za vypožičanie náhradného vozidla za dobu trvania opravy poškodeného vozidla.

3. Poukázal na to, že v ďalšom konaní sa zaoberal predovšetkým otázkou, či na strane maloletého L., žalovaného v 2. rade, je daná zodpovednosť za škodu spôsobenú žalobcovi, pretože v prípade škody spôsobenej maloletými je potrebné skúmať najskôr zodpovednosť týchto samých osôb. Na základe záverov znaleckého posudku č. 22/2017 zo dňa 24.08.2017 dospel záveru, že žalovaný v 2. rade bol v čase spáchania škody schopný ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky. Rozumovú aj vôľovú zložku mal vyvinutú do takej miery, že bol schopný sa správne rozhodnúť a vykonať podpálenie vozidla žalobcu. Na základe tých záberov ustálil, že je daná zodpovednosť žalovaného v 2. rade za škodu ním spôsobenú. Poukázal na to, že v čase, keď došlo ku spáchaniu skutku (08.07.2012), mal žalovaný v 2. rade 14 rokov a teda bol maloletý, preto je okrem neho zodpovedný za škodu aj ten, kto bol povinný nad ním v tom čase vykonávať dohľad. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 13C/13/2002-12 zo dňa 18.02.2002, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 26.02.2002, ktorým rozsudkom bolo manželstvo rodičov žalovaného v 2. rade právoplatne rozvedené a podľa ktorého bol maloletý L. verený do výchovy a opatery matky . Na základe týchto skutočností dospel k záveru, že za škodu zodpovedá aj žalovaná v 1. rade ako matka v tom čase maloletého L., ktorej bol zverený do výchovy a opatery. Dodal, že v danom prípade išlo o zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym úkonom maloletej osoby, pričom znalecké dokazovanie v konaní jednoznačne preukázalo, že maloletý L. v čase spáchania škody bol schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky. Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 9C/160/2013-267 zo dňa 16.10.2017 pripustil do konania popri žalovanej v 1. rade, aj L. L. ako žalovaného v 2. rade a zároveň bola pripustená aj zmena petitu žaloby, podľa ktorej žalovaná v 1. a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi žalovanú sumu s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. V dôvodoch rozhodnutia ďalej konštatoval, že vykonal dokazovanie v súvislosti s tvrdením žalovanej v 1. rade, že v čase spáchania skutku bola hospitalizovaná v nemocnici, a preto náležitý dohľad nad synom nezanedbala. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaná v 1. rade bola hospitalizovaná od 10.07.2012 do 13.07.2012 na oddelení úrazovej chirurgie a v období od 07.09.2012 do 14.09.2012 na ortopedickom oddelení FNsP Nové Zámky, z čoho súdu jednoznačne vyplynulo, že v deň 08.07.2012 matka nebola hospitalizovaná. Poukázal na to, že sama žalovaná v 1. rade až na pojednávaní konanom dňa 27.11.2017 uviedla, že v ten deň bola odcestovaná v Maďarsku so svojím priateľom a v čase, keď boli za ňou príslušníci OO PZ v Nových Zámkoch ohľadne spáchania skutku aj so synom, už bola hospitalizovaná, lebo to bolo v období medzi 10.07.2012 do 13.07.2012. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal aj na rozdielne výpovede otca dieťaťa, keď v prvej výpovedi uviedol, že matka dieťaťa bola v čase spáchania skutku hospitalizovaná a v druhej výpovedi už uviedol, že bola odcestovaná, asi v Maďarsku. Jednoznačne však potvrdil súdu, že sa dohodol s matkou dieťaťa, že syn - žalovaný v 2. rade bude 08.07.2012 u neho, lebo spolu cestovali do Francúzska kamiónom. Tiež potvrdil súdu, že deň pred týmto dátumom bol syn už v jeho starostlivosti. Súd prvej inštancie prijal vzal do úvahy, že v čase spáchania skutku bol maloletý L. zverený do výchovy a opatery matky , preto zodpovedá za vzniknú škodu matka dieťaťa spolu s dieťaťom , pričom ide o zodpovednosť solidárnu.

5. Ďalej poukázal na to, že opätovne na návrh právneho zástupcu žalovanej v 1. rade zopakoval výsluchy svedkov, ktorí už boli vypočutí, a to z dôvodu, že do konania bol pripustený žalovaný v 2. rade, a preto aby ako strana sporu mohol byť pri výsluchu týchto svedkov, klásť im otázky, prípadne vykonať konfrontáciu. Po doplnenom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade predmetný skutok vykonal, pričom nebol na neho vyvíjaný psychický nátlak, aby sa ku skutku doznal, ale ani fyzický nátlak, čoho jednoznačným dôkazom bol samotný vyšetrovací spis ČVS: 786/NZ-NZ-2012. Poukázal na to, že trestné konanie v tejto veci bolo ukončené uznesením zo dňa 30.12.2012 tak, že bolo zastavené, pre neprípustnosť podľa § 9 Trestného poriadku, teda z dôvodu, že obvinený bol maloletý, čo však nič nemení na skutočnosti, že sa k spáchaniu skutku dobrovoľne doznal. V tejto súvislosti dospel k záveru, že žalovaný v 2. rade v konaní nepreukázal pravdivosť svojich tvrdení, že bol na neho vyvíjaný psychický nátlak zo strany jeho otca alebo policajtov. Naopak, považoval za preukázané, že žalovaný v 2. rade tento skutok spáchal. Zdôraznil, že k spáchaniu tohto skutku sa dobrovoľne doznal, čo aj sám potvrdil svojím podpisom na zápisnici o výsluchu osoby mladšej ako 14 rokov v trestnom konaní. Konštatoval, že zápisnica bola spísaná v súlade so zákonom, teda za účasti sociálnej kurátorky a otca ako zákonného zástupcu maloletého dieťaťa.

6. Záverom konštatoval, že zo strany žalovaných v 1. a 2. rade došlo k naplneniu všetkých znakov zodpovednosti za škodu . Poukázal na to, že žalovaná v 1. rade ako zákonná zástupkyňa zanedbala náležitý dohľad nad dohliadanou osobou, teda maloletým synom tým, že dňa 08.07.2012 bola odcestovaná v Maďarsku so svojím priateľom a vtedy maloletý L. bol u svojho otca, ktorý podľa

právoplatného rozvodového rozsudku nebol oprávnený vykonávať dohľad nad maloletým synom, pretože takéto oprávnenie mala iba žalovaná v 1. rade, ktorej dieťa bolo zverené do osobnej výchovy a opater. Týmto vlastne zanedbala náležitý dohľad nad dohliadanou osobou. Zdôraznil, že posledný atribút subjektívnej zodpovednosti náležitého dohľadu je teda príčinná súvislosť medzi zanedbaním náležitého dohľadu dohliadajúcou osobu a protiprávnym úkonom dohliadanej osoby a vznikom škody s tým, že všetky tieto atribúty boli naplnené a preukázané. Žalobcovi zároveň priznal aj uplatnený úrok z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 2 OZ, v spojitosti s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z. z., pričom vychádzal z toho, že žalovaná sa dostala do omeškania so zaplatením dlžnej sumy od 06.02.2013, keď ju právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 30.01.2013, vyzval na dobrovoľnú úhradu žalovanej sumy. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku podali písomne v zákonnej lehote odvolanie obaja žalovaní, ktorí navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovaným prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% alternatívne, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodili tým, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie ohľadne nároku žalobcu nespĺňa náležitosti predpísané zákonom, ktoré má obsahovať, aby bolo rozhodnutie jasné, zrozumiteľné a preskúmateľné. V súvislosti so zodpovednosťou žalovaného v 2. rade uviedli, že neboli naplnené všetky predpoklady, ktoré zákon vyžaduje na uplatnenie zodpovednosti za škodu. Bránili sa tým, že vykonaným dokazovaním v trestnom konaní nebola jednoznačne preukázaná vina žalovaného v 2. rade a trestné konanie sa v tomto smere neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Poukázali na rozporné svedecké výpovede poverených príslušníkov PZ a tiež, že na maloletého bol robený nátlak, aby sa v danej trestnej veci priznal. Vytýkali súdu prvej inštancie, že s uvedenými skutočnosťami sa nevysporiadal, pričom všetky vykonané dôkazy boli vyhodnotené v ich neprospech a námietky žalovaných vo vzťahu k priznaniu súd v odôvodnení svojho rozsudku odignoroval. Poukazujúc na rozpor výpovedí dcéry žalobcu a ich suseda apelovali na nedostatočné a jednostranné vyhodnotenie dôkazov v prospech žalobcu. K videozáznamu o incidente uviedli, že z neho nemožno absolútne identifikovať osobu, ktorá mala a poškodiť vodidlo žalobcu, nie je možné rozoznať ani to, či ide o osobu ženského resp. mužského pohlavia, nie to ešte, či osoba na prehratom videozázname je práve žalovaný v 2. rade. Zdôraznili, že žalovaný v 2. rade bol v čase udalosti v starostlivosti otca, a to na základe dohody oboch rodičov. Žalovaná v 1. rade sa bránila aj tým, že nijakým spôsobom nemohla zanedbať dohľad nad svojim synom, a preto namietala pasívnu vecnú legitimáciu v danom spore. Zdôraznili, že žalobca nepreukázal, že boli naplnené všetky 4 základné atribúty pre vznik zodpovednosti za škodu, a preto nemôže byť v konaní úspešný. K uplatňovanému nároku žalobcu na náhradu škody, ktorá vznikla zapožičaním iného motorového vozidla uviedli, že tento považujú za nedôvodný, pretože žalobca neuviedol žiaden dôkaz o tom, že táto časť škody bola nevyhnutná, aby zabránil ďalším škodám. Rovnako nepreukázal, že zapožičanie iného vozidla bolo nutné a účelné. Záverom súdu vytýkali, že neuviedol, ako vyhodnotil vykonané dôkazy, akými konkrétnymi úvahami sa riadil pri ich hodnotení. Rovnako podľa ich názoru nerešpektoval základné zásady civilného procesu, skutkový stav vyhodnotil jednostranne v neprospech žalovaných, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie zmätočné a nepreskúmateľné.

8. K odvolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a vec správne právne posúdil. Považoval za preukázané, že skutok (podpálenie motorového vozidla) spáchal žalovaný v 2. rade s tým, že akékoľvek spochybnovanie tejto skutočnosti nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní. Vyjadrenie žalovanej o nedostatočnom vyporiadaní súdu s tvrdeniami jej právneho zástupcu týkajúce sa pasívnej legitimácie žalovanej v 1. rade, považoval za účelové a ničím nepodložené. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.10.2004, sp. zn. 2 Cdo 65/2004. K priznaniu sumy z titulu požičania si náhradného motorového vozidla, uviedol, že riadne preukázal nevyhnutnosť uplatňovaného požičovného ako časti škody. Podporne poukázal na judikatúru súdov Slovenskej aj Českej republiky. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil a žalovaných zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je treba podľa § 388 zmeniť tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Podľa názoru

odvolacieho súdu súd prvej inštancie v tejto veci správne zistil skutkový stav avšak z neho vyvodil nesprávny právny záver o zodpovednosti žalovanej v 1. rade za vzniknutú škodu.

10. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

11. Podľa § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka maloletý alebo ten, kto je postihnutý duševnou poruchou, zodpovedá za škodu ním spôsobenú, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky; spoločne a nerozdielne s ním zodpovedá, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad. Ak ten, kto spôsobí škodu, pre maloletosť alebo pre duševnú poruchu nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu ten, kto je povinný vykonávať nad ním dohľad.

12. Podľa § 422 ods. 2 Občianskeho zákonníka kto je povinný vykonávať dohľad, zbaví sa zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

13. Ako už odvolací súd konštatoval vo svojom prvom rozhodnutí - uznesení zo dňa 26.08.2016 č.k. 7Co/855/2015-201, vyššie citované ustanovenie § 422 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje osobitný prípad zodpovednosti, keď zodpovednostné následky konania určitých osôb môžu postihnúť aj iné osoby, ktoré sa na protiprávnom úkone priamo (fyzicky) nepodieľali, avšak majú povinnosť dohliadať nad ich konaním (culpa in inspiciendo). Ide o osobitný prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú zavineným protiprávnym úkonom (§ 420 OZ). Na rozdiel od ustanovenia § 420 ods. 2 OZ zodpovedné subjekty tu vystupujú samostatne a iba výnimočne za škodu zodpovedá osoba, ktorá za ne nesie zodpovednosť, či už z dôvodu morálneho (napr. rodičia, opatrovníci) alebo osobitného právneho pomeru (napr. škola, školské zariadenie, liečebný ústav). Ustanovenie § 422 OZ o zodpovednosti za škodu spôsobenú protiprávnym úkonom sa vzťahuje na: maloleté osoby (maloletým je fyzická osoba do dovŕšenia 18 rokov veku) a na osoby postihnuté duševnou poruchou. V prípade zodpovednosti maloletých za škodu zákon neustanovuje žiadne vekové vymedzenie v rámci veku od narodenia do dovŕšenia 18 rokov veku. Toto poňatie deliktuálnej spôsobilosti maloletého za škodu je v súlade s poňatím spôsobilosti maloletého na právne úkony, kde taktiež nie sú stanovené žiadne vekové hranice (§ 9 OZ). Maloletí, a to bez ohľadu na vek, alebo tí, ktorí sú postihnutí duševnou poruchou, zodpovedajú za nimi spôsobenú škodu len za predpokladu, že podľa stavu svojich duševných schopností v dobe spôsobenia škody boli schopní posúdiť (predvídať alebo rozoznať) následky svojho konania a súčasne svoje konanie ovládnuť. Pri konajúcom subjekte je vždy potrebné skúmať intelektuálnu stránku (rozumovú schopnosť zahrnujúcu schopnosť rozpoznať protiprávnosť úkonu a zhodnotiť jeho následky) a súčasne vôľovú stránku (schopnosť jeho vôle rozhodovať sa pre konanie alebo od neho upustiť). Oba tieto predpoklady musia byť splnené súčasne. Ak škodu spôsobila osoba, ktorá nemôže posúdiť následky svojho konania, alebo osoba postihnutá duševnou poruchou, môžu nastať tieto situácie: a) za vzniknutú škodu zodpovedajú výlučne samotní škodcovia, t. j. maloletí, resp. osoby postihnuté duševnou poruchou (osoby stojace pod osobitnou ochranou zákona), b) za vzniknutú škodu zodpovedajú osoby, ktoré sú povinné nad nimi vykonávať dohľad, alebo c) za vzniknutú škodu zodpovedajú spoločne a nerozdielne osoby uvedené pod písmenom a) a b).

14. V prípade škody spôsobenej maloletými alebo osobami, ktoré sú postihnuté duševnou poruchou, prichádza do úvahy jednak zodpovednosť týchto samých osôb, inokedy osôb, ktoré nad nimi zanedbali dohľad, a napokon solidárna zodpovednosť oboch. Okrem uvedených prípadov môže nastať aj štvrtý prípad, že za škodu nebude zodpovedať nikto (nie sú dané podmienky zodpovednosti ani u dohliadaných, ani u dohliadajúcich osôb). O výlučnú a samostatnú zodpovednosť maloletých, resp. plnoletých osôb postihnutých duševnou poruchou ide vtedy, ak sa osoba, ktorá bola povinná vykonávať dohľad, tejto zodpovednosti zbavila a zároveň boli preukázané skutočnosti, z ktorých možno vyvodiť záver, že je daná zodpovednosť maloletého, resp. osoby postihnutej duševnou poruchou za spôsobenú škodu. Dohliadané osoby (osoby stojace pod osobitnou ochranou zákona) zodpovedajú za škodu sami, ak v momente spôsobenia škody boli schopné ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky. Z hľadiska ich zodpovednosti musia byť splnené ako intelektuálne, tak aj vôľové zložky. Absencia ktorejkoľvek z nich znamená, že konajúca osoba za škodu nezodpovedá. Maloletý zodpovedá za vzniknutú škodu sám, ak v dobe spôsobenia škody vzhľadom na svoj vek, vzdelanie a znalosti bol natoľko rozumovo vyspelý, že mohol byť za daných okolností schopný rozpoznať následky svojho konania a ovládnuť ho. Dieťa vo veku takmer štrnástich rokov je schopné uvedomiť si nebezpečenstvo zaobchádzania s ohňom a následkami hroziaceho požiaru obzvlášť v blízkosti lesa (Uznesenie NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 965/2005).

15. Výlučná zodpovednosť maloletých alebo osôb postihnutých duševnou poruchou prichádza do úvahy teda iba v prípade, keď sa u škodcu v konkrétnom prípade zistila deliktuálna spôsobilosť a ten, kto bol povinný vykonávať dohľad, sa zodpovednosti zbavil, pretože preukázal, že dohľad nezanedbal. Pokiaľ ide o výlučnú zodpovednosť dohliadajúcich osôb (spravidla rodičov), tá je daná v prípade, keď maloletí alebo osoby postihnuté duševnou poruchou neboli schopní ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, a súčasne osoba povinná vykonávať nad nimi dohľad nepreukázala, že dohľad nezanedbala. Zodpovednosť dohliadajúcej osoby spočíva na princípe predpokladaného zavinenia. Založením zodpovednosti dohliadajúcich osôb podľa § 422 OZ zákon sleduje dva ciele. Prvým je stimulovať dohliadajúce osoby pod hrozbou vzniku zodpovednosti za škodu na dôsledné plnenie si svojich povinností vo vzťahu k maloletým (prevenčný cieľ) a druhým je zabezpečiť svojim majetkovým postavením, aby sa poškodeným dostalo účinnej náhrady (reparačný cieľ). Osobami, ktoré sú povinné vykonávať dohľad nad maloletými, sú osoby, ktorým uvedenú povinnosť ukladá zákon, úradné rozhodnutie alebo iná právna skutočnosť. Sú to v prvom rade rodičia (§ 28 až § 32 Zákona o rodine). Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine). V prípade, ak bolo maloleté dieťa zverené súdnym rozhodnutím či súdom schválenou dohodou len jednému z rodičov, z hľadiska zanedbania náležitého dohľadu a tým aj jeho zodpovednosti prichádza do úvahy zásadne len tento rodič. Z hľadiska zodpovednosti za škodu spôsobenú maloletým dieťaťom (§ 422 OZ) je v prípade oddeleného spolužitia zásadne pasívne legitimovaný ten z jeho rodičov, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do výchovy a opatery (R 43/2005).

16. Podľa § 422 ods. 2 OZ sa dohliadajúce osoby môžu zodpovednosti zbaviť, len ak preukážu, že náležitý dohľad nezanedbali. Ak sa im to nepodarí, zodpovedajú spoločne a nerozdielne s maloletým v rozsahu podielu jeho zodpovednosti. To, či bola zanedbaná povinnosť náležitého dohľadu alebo nie, je treba vždy posúdiť podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Pritom je v niektorých prípadoch potrebné prihliadať i na osobitné právne predpisy, ktoré vymedzujú bližšie povinnosti dohľadu (napr. predpisy vymedzujúce povinnosti učiteľov). Súdna prax pri výklade pojmu „náležitý dohľad“ (R 4/1970) dospela k názoru, že zanedbanie povinného dohľadu nad deťmi zo strany rodičov nemožno vidieť už v tom, že sa rodičia nepostarali o to, aby po dobu ich neprítomnosti vykonávala dohľad nad deťmi iná osoba. Pod týmto pojmom nemožno rozumieť ani taký dohľad, ktorý by bol za normálnych okolností osobami povinnými na dohľad vykonávaný stále, nepretržite a bezprostredne, pretože v takom prípade by bola zákonom predpokladaná možnosť zbavenia sa zodpovednosti týchto osôb prakticky vylúčená. Pri úvahe, ako intenzívny má byť náležitý dohľad, je potrebné vychádzať z povahových vlastností dohliadanej osoby a z jej celkového správania sa. Rodič podľa súdnej praxe nezanedbá náležitý dohľad, pokiaľ nedohliada na dieťa „na každom kroku“ a zároveň z doterajšieho spávania dieťaťa a výsledkov výchovy nevyplýva, že by existovali okolnosti odôvodňujúce vyššiu mieru východného usmernenia.

17. V predmetnej veci sa žalobca domáhal zaplata sumy 5.152,88 eura s prísl. titulom náhrady škody s tým, že žalovaný v 2.rade dňa 08.07.2012 spôsobil škodu na motorovom vozidle žalobcu zn. Toyota T., EČ: SA L.. Žalobca dal poškodené motorové vozidlo opraviť v autorizovanom servise - Auto Centrum Nitra spol. s.r.o., so sídlom v Nitre, pričom škoda bola vyčíslená sumou 3.712,88 eura. Žalobca si ďalej uplatnil sumu 1.440,- eur, ktorú sumu žalobca uhradil spoločnosti SLOVAKIA GROUP SK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, ako požičovné, za vypožičanie náhradného vozidla za dobu trvania opravy vyššie uvedeného vozidla žalobcu. Rovnako si uplatnil aj úroky z omeškania od 06.02.2013, keď žalovaná v 1.rade nereagovala na výzvu k dobrovoľnej úhrade žalovanej sumy zo dňa 30.01.2013. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí prvým) č.k. 9C/160/2013-160 zo dňa 13.04.2015 rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3.712,88 eura s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 06.02.2013 do zaplata, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu v časti o zaplata sumy 1.440,- eur s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 06.02.2013 do zaplata zamietol a o náhrade trov konanie rozhodol tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.409,02 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 7Co/855/2015-201 zo dňa 26.08.2016, odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie v priebehu ďalšieho konania dospel k záveru, že v danom prípade išlo o zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym úkonom maloletej osoby, pričom znalecký posudok jednoznačne preukázal, že v čase spáchania škody maloletý L. bol schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky. Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 9C/160/2013-267 zo dňa 16.10.2017 pripustený toho času plnoletý L. do konania popri žalovanej v 1. rade, ako žalovaný v 2. rade a zároveň bola pripustená aj zmena petitu žaloby. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1. tohto odôvodnenia.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu po zistení, že maloletý L. škodu spôsobil bolo potrebné najskôr posúdiť, či bol v čase spáchania škody schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, to znamená, či mal rozumovú (intelektuálnu) ako aj vôľovú (určovacíu) schopnosť vyvinutú do takej miery, aby bol schopný sa správne rozhodnúť. V tomto smere súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v potrebnom rozsahu a jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie zo znaleckého posudku MUDr. Jána Bernáta, znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria č. 22/2017 vyplýva, že maloletý mal v čase spôsobenia škody schopnosť ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky. Rozumovú aj vôľovú zložku mal vyvinutú do takej miery, že bol schopný správne rozhodnúť a vykonať podpálenie vozidla. S ohľadom na tieto závery bolo potrebné sa zaoberať obranou matky, ktorá tvrdila, že náležitý dohľad nad dieťaťom nezanedbala. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v tomto prípade žalovaná v 1. rade ako matka žalovaného v 2. rade, ktorej dieťa bolo zverené so osobnej starostlivosti súdom, povinný dohľad nezanedbala a v konaní to aj preukázala, preto bolo treba vychádzať z toho záveru, že žalovaná v 1. rade sa zodpovednosti za škodu zbavila. Z hľadiska skutkového stavu je nesporné, že v čase spôsobenia škody mal maloletý 14. rokov a v deň kedy ku škode došlo bol na základe dohody rodičov u otca, pretože matka bola odcestovaná v Maďarsku. V konaní nebolo tvrdené ani preukázané, že by matka mala nejakú vedomosť o úmysle žalovaného v 2. rade škodu na vozidle žalobcu spôsobiť, prípadne sa mu iným spôsobom pomstiť. Žalovaná v 1. rade preto nemala žiaden dôvod zvýšiť dohľad a starostlivosť nad žalovaným v 2. rade, prípadne robiť nejaké iné vhodné opatrenia, aby ku škode nedošlo. Navyše v deň keď odcestovala do Maďarska zabezpečila dohľad na dieťaťom a dohodla sa s otcom dieťaťa, že dieťa bude u neho s tým, že následne s otcom odcestuje do Francúzska. V konaní táto skutočnosť nebola sporná a potvrdil ju aj otec. V tomto prípade je treba zohľadniť, že žalovaný mal v čase spôsobenia škody 14. rokov a bol schopný posúdiť následky svojho konania a ovládať svoje konanie, a preto za zanedbanie náležitého dohľadu nemožno považovať skutočnosť, že matka nepretržite osobne nedohliadala na dieťaťa. V konaní nebolo preukázané, že z celkového správania žalovaného v 2. rade, prípadne jeho povahových vlastností mohla matka predpokladať, že spôsobí škodu podpálením motorového vozidla. V rozhodný deň bola žalovaná odcestovaná a dieťa bolo na základe dohody rodičov u otca. Z bydliska otca žalovaný v 2. rade odišiel s vedomím otca za účelom navýšenia kreditu do mobilného telefónu a zakúpenia sladkostí. Z uvedeného dôvodu odvolací súd prijal záver, že žalovaná v 1. rade nezanedbala náležitý dohľad nad žalovaným v 2. rade, a preto sa zbavila zodpovednosti za škodu. Odvolací súd preto vyhovel odvolaniu žalovanej v 1. rade napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej v 1. rade zmenil a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

19. Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade sa odvolací súd uvádza, že sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie v tom, že žalovaný v 2. rade spôsobil škodu na motorovom vozidle žalobcu úmyselným podpálením tohto vozidla. Súd prvej inštancie vykonal riadne dokazovanie na základe ktorého možno prijať záver, že škodu na motorovom vozidle žalobcu spôsobil žalovaný jeho úmyselným podpálením. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že k tomuto skutku sa žalovaný priznal a tiež správne konštatoval, že tvrdenia žalovaného, že bol k priznaniu donútený v konaní nepreukázal, a preto aj odvolací súd túto obranu žalovaného považoval za účelovú. Súd prvej inštancie rozhodnutie aj riadne odôvodnil a jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní, preto nie sú dôvodné námietky žalovaného, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je zmätočné a nepreskúmateľné. Odvolací súd sa vo vzťahu k žalovanému v 2. rade stotožnil s dôvodmi uvedenými súdom prvej inštancie v tomto smere a poukazuje na ne bez toho, aby ich vo svojom rozhodnutí opakoval. Z dôvodu, že podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná v 2. rade sa zbavila zodpovednosti za škodu zodpovedá žalovaný v 2. rade za vzniknutú škodu sám.

20. Čo sa týka výšky žalobcom uplatnenej škody nepovažoval odvolací súd námietky žalovaného v 2. rade za dôvodne podané. Žalobca v konaní hodnoverným spôsobom preukázal výšku škody, ktorá vznikla podpálením motorového vozidla ale ja nákladmi spojeným so zapožičaním ďalšieho motorového vozidla, pretože poškodené vozidlo žalobca používať nemohol. Škodu, ktorú žalobca uplatnil v konaní aj odvolací súd považoval za primeranú a zodpovedajúcu charakteru poškodenia vozidla. Na rozdiel od názoru žalovaného v 2. rade odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci vo vzťahu k žalovanému v 2. rade boli splnené všetky zákonné podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ, ktorú žalovaný v 2. rade spôsobil úmyselným zapálením vozidla patriaceho žalobcovi.

21. K námietkam spočívajúcich v tom, že vina žalovaného v 2. rade nebola jednoznačne preukázaná, o čom svedčí aj skutočnosť, že konanie neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, ale zastavením trestného stíhania, odvolací súd uvádza, že žalovaný v 2. rade sa mal dopustiť prečinu

poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1,2 písm. a, b Trestného zákona. Všetky skutočnosti odôvodňujúce nárok žalobcu boli preukázané už v samotnom trestnom konaní, v ktorom konaní sa žalovaný v 2.rade ku skutku dobrovoľne priznal. V konaní nebolo preukázané, že na v tom čase maloletého L. bol vyvíjaný fyzický alebo psychický nátlak. Už zo samotného uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Nových Zámkoch č. ČVS: ORP-786/NZ-NZ-2012 zo dňa 30.12.2012 vyplýva, že počas vykonaného vyšetrovania bolo zistené, že skutok spáchala konkrétna osoba, a to žalovaný v 2.rade, ktorý bol v čase spáchania skutku maloletou osobou. Vzhľadom na túto skutočnosť, že prečin poškodzovania cudzej veci spáchala osoba, ktorá pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedná, bolo nutné trestné stíhanie podľa § 9 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zastaviť. Z uvedeného vyplýva, že dôvodom, prečo bolo trestné stíhanie zastavené nebola skutočnosť, že vina žalovaného v 2. rade nebola jednoznačne preukázaná, ale skutočnosť, že skutok spáchal ako osoba maloletá bez trestnej zodpovednosti.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že manželstvo rodičov žalovaného v 2. rade bolo právoplatne rozvedené rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 13C/13/2002-12 zo dňa 18.02.2002 a v tom čase maloletý, žalovaný v 2. rade, bol zverený do výchovy a opatery matke a otec dieťaťa bol zviazaný k povinnosti platiť na jeho výživu 1.500,- Sk mesačne, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.02.2002. Odvolací súd v súvislosti s náležitým dohľadom podľa § 422 ods. 2 OZ odkazuje na rozhodnutie vedené pod R 4/1970, v zmysle ktorého pod pojmom náležitý dohľad nemožno rozumieť taký dohľad, ktorý by za normálnych okolností osoby povinné dohľadom vykonávali stále, nepretržite a bezprostredne, lebo v takomto prípade by bola zákonom predpokladaná možnosť oslobodenia od zodpovednosti týchto osôb prakticky vylúčená. Pri úvahe o tom, či osoby povinné dohľadom nezanedbali náležitý dohľad, treba vziať zreteľ aj na niektoré okolnosti týkajúce sa osoby podliehajúcej dohľadu. V danom prípade, žalovaná v 1. rade nemohla predpokladať konanie žalovaného v 2. rade, navyše ako je už vyššie uvedené v čase spáchania skutku bola odcestovaná a dieťa bolo na základe dohody rodičov u otca, ktorý rodičovských práv a povinností zbavený nebol. Žalovaná v 1. rade nezanedbala náležitý dohľad nad dieťaťom, keď dieťa so súhlasom otca nechala v jeho starostlivosti a týmto závere nič nemení ani skutočnosť, že dieťa bolo súdnym rozhodnutím zverené do osobnej starostlivosti matky.

23. Čo sa týka výšky priznanej škody pozostávajúcej v náhrade škody za poškodenie auta a aj z titulu požičovného, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne ustálil výšku škody, pričom vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania. Z uvedeného dôvodu námietky žalovaného v 2. rade v tomto smere považuje za nedôvodné. Taktiež súd prvej inštancie správne rozhodol, keď žalobcovi priznal úrok z omeškania od 6. februára 2013 do zaplatenia vo výške 8,75 %. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca zákonnú zástupkyňu žalovaného v 2. rade vyzval na zaplatenie žalovanej istiny do 5.2.2013 a to ešte pred podaním žaloby, preto za počiatok omeškania s plnením je treba považovať nasledujúci deň 6.2.2013.

24. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní vo vzťahu k žalovanému v 2. rade úspešný priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd vo vzťahu k žalovanej v 1. rade žalobu zamietol, preto v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení v konaní úspešnej žalovanej v 1. rade priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v celom rozsahu voči žalobcovi.

25. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).